

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Osoba z niepełnosprawnością w perspektywie rynku pracy
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	A person with a disability in the labour market perspective
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Katarzyna Mariańczyk
---	-------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII	6
konwersatorium			
ćwiczenia	30	VII	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień z przedmiotu: Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1. Zapoznanie studentów z sytuacją osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz ze specyfiką psychospołecznego oraz zawodowego funkcjonowania w zależności od posiadanej niepełnosprawności.
C2. Kształtowanie u studentów umiejętności szerokiego spojrzenia na sytuację osoby niepełnosprawnej w kontekście jej funkcjonowania zawodowego oraz dostosowania podejmowanych działań psychologicznych do specyfiki funkcjonowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student definiuje poszczególne rodzaje niepełnosprawności oraz opisuje ich przyczyny, rozpowszechnienie i klasyfikację.	K_W10
W_02	Student charakteryzuje specyfikę wpływu różnych rodzajów niepełnosprawności na funkcjonowanie osoby w różnych obszarach, w tym na aktywność zawodową.	K_W10, K_W12
W_03	Student opisuje specyfikę psychospołecznego funkcjonowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, określa trudności doświadczane przez te osoby w sferze funkcjonowania zawodowego oraz proponuje możliwe formy pomocy psychologicznej	K_W10, K_W11
W_04	Student opisuje metody prowadzenia rehabilitacji osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym metody stosowane w rehabilitacji zawodowej.	K_W11, K_W12
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student strukturyzuje obszary diagnozy i rehabilitacji z uwagi na rodzaj niepełnosprawności posiadanej przez osobę oraz dobiera właściwe działania diagnostyczne i pomocowe.	K_U07
U_02	Student analizuje sytuację osoby z określonym rodzajem niepełnosprawności pod kątem jej możliwości zawodowych.	K_U07, K_U10
U_03	Student potrafi dostosować sposoby oddziaływań podejmowane przez psychologa w kontakcie z osobą o określonym rodzaju niepełnosprawności oraz określonej sytuacji indywidualnej.	K_U10
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest otwarty na działania ukierunkowane na włączanie osób z niepełnosprawnością w aktywne życie zawodowe.	K_K04
K_02	Student jest otwarty na rozumienie specyfiki funkcjonowania pracowników niepełnosprawnych na chronionym i otwartym rynku pracy.	K_K04
K_03	Student jest zdolny do wspierania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności w procesie rehabilitacji zawodowej.	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Rehabilitacja zawodowa i narzędzia rehabilitacji zawodowej. 2. Osoba niepełnosprawna jako pracownik. Znaczenie pracy zawodowej dla osób niepełnosprawnych z różnymi rodzajami niepełnosprawności. 3. Osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności jako uczestnicy rynku pracy, w tym: <ul style="list-style-type: none"> -Definiowanie, przyczyny oraz klasyfikacje niepełnosprawności intelektualnej. -Uszkodzenie wzroku i słuchu jako przyczyna niepełnosprawności. - Niepełnosprawność spowodowana chorobą przewlekłą. - Różne rodzaje niepełnosprawności ruchowej.

- Niepełnosprawności sprzężone.
- Zaburzenia ze spektrum autyzmu (ASD)

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład, prezentacja multimedialna, film,	Egzamin pisemny	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny;
W_02	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium
W_03	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium
W_04	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Prezentacja multimedialna, dyskusja; analiza tekstów z dyskusją	Kolokwium pisemne	Protokół kolokwium
U_02	Prezentacja multimedialna, dyskusja; analiza tekstów z dyskusją	Kolokwium pisemne	Protokół kolokwium
U_03	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium
K_02	Wykład, prezentacja multimedialna, film	Egzamin pisemny	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny
K_03	Wykład, prezentacja multimedialna, film, pogadanka, analiza tekstów z dyskusją	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne	Arkusze egzaminacyjne i protokół egzaminacyjny; Protokół z kolokwium

VI. Kryteria oceny, wagi...

Wykład:

Na końcową ocenę z wykładu składają się:

- egzamin pisemny 90%,
- aktywny udział w dyskusji na wykładzie 10%;

Kryteria oceniania prac na egzaminie pisemnym:

91 - 100% punktów z egzaminu - ocena 5,0

81 - 90% punktów z egzaminu - ocena 4,5

71 - 80% punktów z egzaminu - ocena 4,0

61 - 70% punktów z egzaminu - ocena 3,5

50 - 60% punktów z egzaminu - ocena 3,0

Ćwiczenia:

Na ocenę końcową z ćwiczeń składają się:

- zaliczenie dwóch kolokwiów 90%
- aktywny udział w dyskusjach 5%
- wejściówki 5%

Aby uzyskać pozytywną ocenę należy zaliczyć oba kolokwia.

Kryteria oceniania prac na kolokwium pisemnym:

100-94,4% punktów z kolokwium - ocena 5,0

94,3-83,3% punktów z kolokwium - ocena 4,5

83,2-72,2 % punktów z kolokwium - ocena 4,0

72,1-61,1 % punktów z kolokwium - ocena 3,5

61,0-50 % punktów z kolokwium - ocena 3,0

Ocena z zajęć:

Na ocenę 2 - brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na lub osiągnięcie na poziomie <50%

Na ocenę 3 – osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych ważnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami >=65%

Na ocenę 4 – osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów >=75%

Na ocenę 5 – osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie lub niemal wszystkie istotne aspekty >=85%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
wykład	30
ćwiczenia	30
Konsultacje	15
Suma godzin kontaktowych z nauczycielem	75
Przygotowanie do zajęć, w tym studiowanie literatury, materiałów	45
Przygotowanie do kolokwium, egzaminu	30

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	75
--	----

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

1. Kowalik, S. (2018). *Stosowana psychologia rehabilitacji*. Scholar.
2. Bugajska, J., Kapica, Ł., Kamińska, J., Młyński, R., Radosz, J., Pawlak, A., Skupień, A., Hadław, A., Żmuda, Ł., Sokołowski, M., Pora, H., Spychała, E., Łuczywek, S. (2019). *Osoba z niepełnosprawnością słuchową w pracy. Poradnik dla pracodawców*. Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.
3. Bobińska, K., Pietras, T., Gałęcki, P. (2012). *Niepełnosprawność intelektualna - etiopatogeneza, epidemiologia, diagnoza, terapia*. Wydawnictwo Continuo.
4. Domagała-Zyśk, E. (2015). Postrzeganie pracy przez osoby niesłyszące i słabosłyszące. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio J – Paedagogia-Psychologia*, 28(1), 163-177.
5. Giermanowska, E. (2016). Kulturowe uwarunkowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. *Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania*, 4(21), 81-96.
6. Grablewski, K. (2019). Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy w Polsce. *Zeszyty Studenckie „Nasze Studia”*, 9, 109-121.
7. GUS. (2022). *Osoby niepełnosprawne w 2021 roku*.
https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5487/26/3/1/osoby_niepelnosprawne_w_2021_r.pdf
8. Kutwa, K. (2022). *Droga do otwarcia rynku pracy w Polsce dla osób autystycznych*. Polski Instytut Ekonomiczny.
9. Majewski, T. (2011). *Wsparcie osób niewidomych na rynku pracy II - podręcznik dobrych praktyk*. PFRON.
10. Mariańczyk, K., Otrębski W. (2012). Edukacja zawodowa i zatrudnianie osób niepełnosprawnych umysłowo w Polsce. Czy jest szansa na pomyślne przejście ze szkoły na rynek pracy? W: I. Ulfik-Jaworska, A. Gała (red.). *Dalej w tę samą stronę: księga jubileuszowa dedykowana profesor Marii Braun-Galkowskiej* (s. 315-332). Wydawnictwo KUL.
11. Otrębski, W., Wiącek, G., Domagała-Zyśk, E., Sidor-Piekarska, B. (2012). *Jestem dorosły-chcę pracować. Program wspierający młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy*. Europerspektywa.
12. Pawlaczyk, A. (2017). Aktywność społeczna i kariera zawodowa osób niepełnosprawnych ruchowo. *Zeszyty Naukowe Zbliżenia Cywilizacyjne*, 13(4), 46-63.
13. Smith D.D. (2009). *Pedagogika specjalna*. PWN.
14. Żuchowska-Skiba, D. (2018). Ocena satysfakcji z pracy zawodowej osób z niepełnosprawnościami we współczesnej Polsce. *Humanizacja Pracy*, 3, 115-134.

Literatura uzupełniająca

- Byra, S. (2012). *Przystosowanie do życia z niepełnosprawnością ruchową i chorobą przewlekłą. Struktura i uwarunkowania*. Wydawnictwo UMCS.
- Pisula, E. (2014). *Autyzm – przyczyny, symptomy, terapia*. Harmonia.
- Walther, R. (2007). *Tyflopedagogika*. GWP.